

Alternativno reševanje sporov iz standardnih pogodb FIDIC

Mag. Vekoslav Korošec
Direktor Združenja za inženiring

Konferenca slovenske arbitraže, 04.11. 2013

GZS, združenje za svetovalni inženiring-ZSI

- Združenje za svetovalni inženiring deluje od leta 1993 in je že 20 let član FIDIC
- V tujini, v članstvu FIDIC in EFCA nastopamo pod imenom NACES
- NACES in FIDIC imata pogodbo o prevodu knjig, ki so avtorsko zaščitene
- ZSI organizira predavanja o standardnih oblikah FIDIC pogodb in problematiki reševanja projektnih zahtevkov in sporov
- ZSI ima skladno z prakso FIDIC oblikovano listo presojevalcev v sporih

FIDIC

- FIDIC je francoski akronim za mednarodno zvezo svetovalnih inženirjev
- FIDIC so leta 1913 ustanovila tri nacionalna združenja svetovalnih inženirjev v Evropi
- Danes je v FIDIC včlanjenih preko 80 držav oz. nacionalnih združenj
- FIDIC organizira letne konference seminarje in druge prireditve za razvoj visokih etičnih in strokovnih standardov pri gradnji objektov
- Publikacije FIDIC vključujejo zbornike konferenc in seminarjev, smernice in priporočila za svetovalne inženirje, investitorje in mednarodne razvojne agencije največ se uporabljajo **standardne pogodbe med naročnikom in izvajalcem.**
- Vsi dokumenti so na razpolago pri sekretariatu FIDIC v Švici. ZSI ima licenco FIDIC za prevode v slovenščino

Organiziranost FIDIC

FIDIC ima sedež v Ženevi. Glavnino strokovne literature pripravljajo posebne delovne skupine sestavljene iz predstavnikov nacionalnih združenj, ki delujejo v okviru strokovnih skupin

Glavna področja dela

:

Pogodbe

- Standardna pogodba naročnik-izvajalec (Employer –Contractor), Rdeča, Rumena, Srebrna, Zelena, Zlata knjiga, nova Rdeča knjiga za podizvajalce

Sporazumi

- Standardni model sporazuma (Agreement) med naročnikom (Client) in svetovalnim inženirjem (Consultant) bela knjiga

Smernice in priporočila

- Smernice za izvajanje investicij
- Izbira svetovalnega inženirja na osnovi kakovosti (QBS, QCBS)
- Best practice (šola dobre prakse)
- Integrity management (poslovna neoporečnost)

- Trajnostni razvoj
- Kriteriji in lista presojevalcev za reševanje sporov

Prednost standardnih FIDIC pogodb

Jasnost, skladnost

- Bistvene klavzule
- Dosledna struktura

Poštenost, nepristranskost

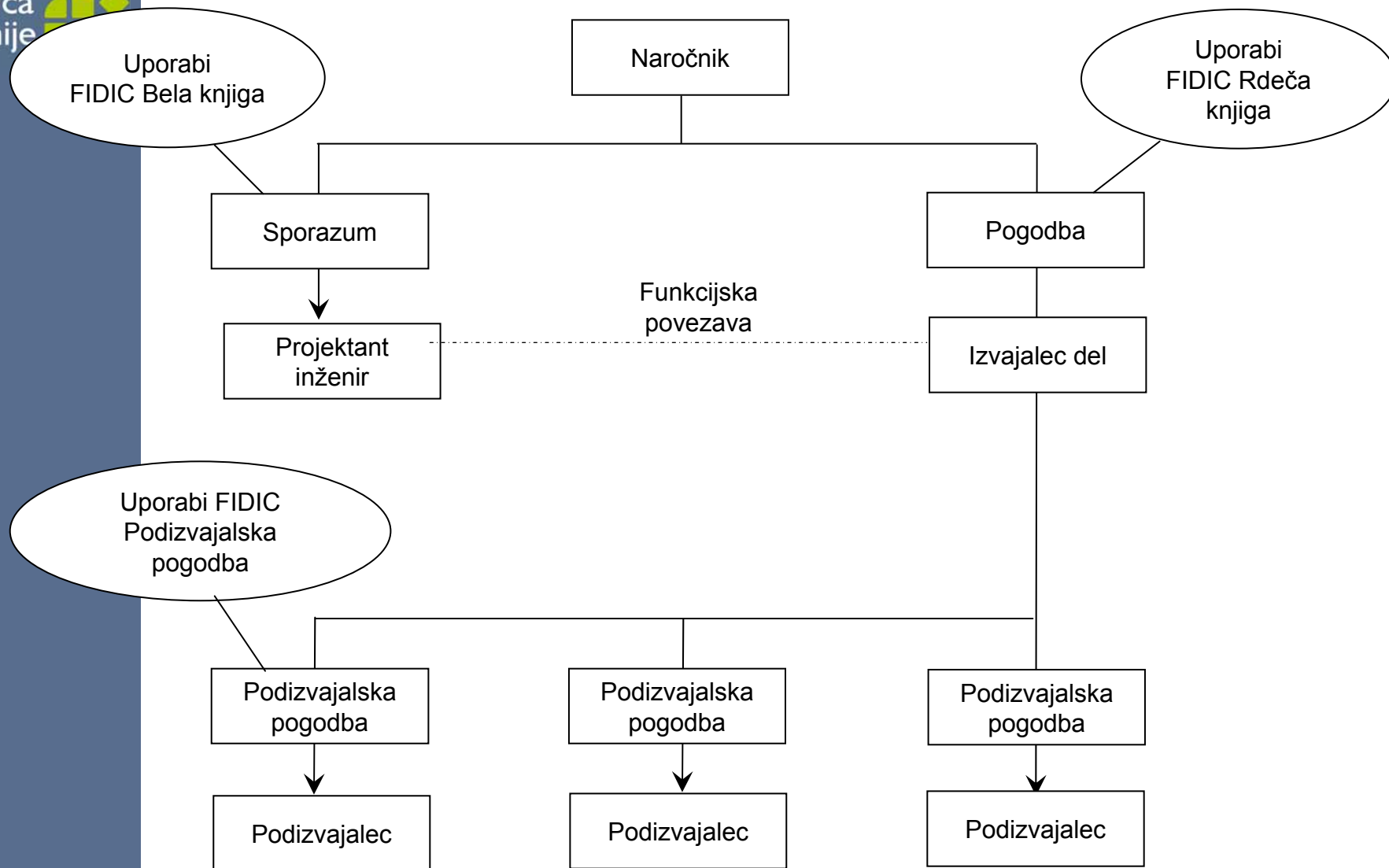
- Riziki so dodeljeni stranki, ki ima najboljše možnosti, da jih upravlja in obvladuje, pravična razdelitev tveganj

Celovitost, elastičnost

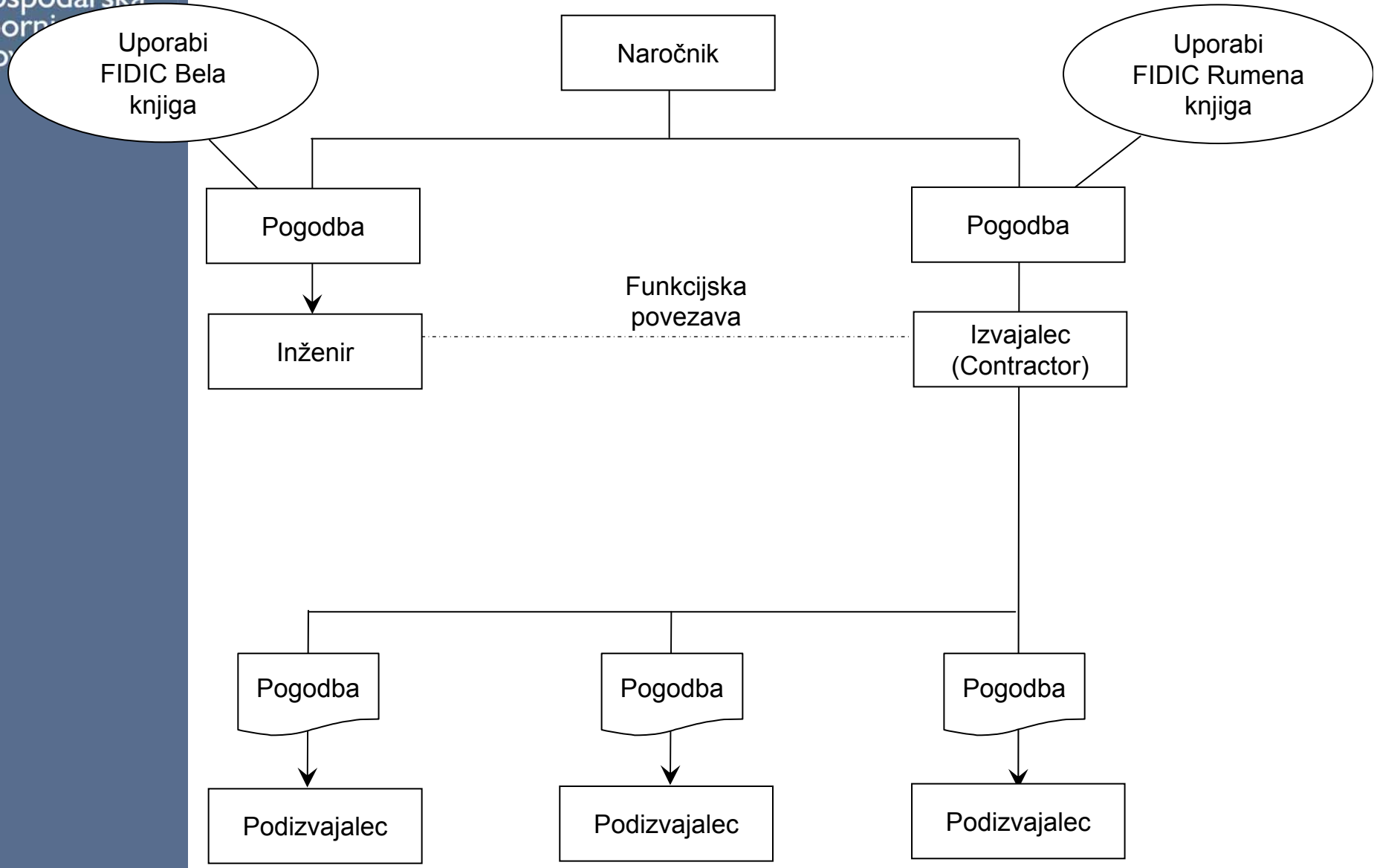
- Široko pokrivanje ključnih potreb
- Prilagodljivost za različne zahteve

Priznavanje FIDIC

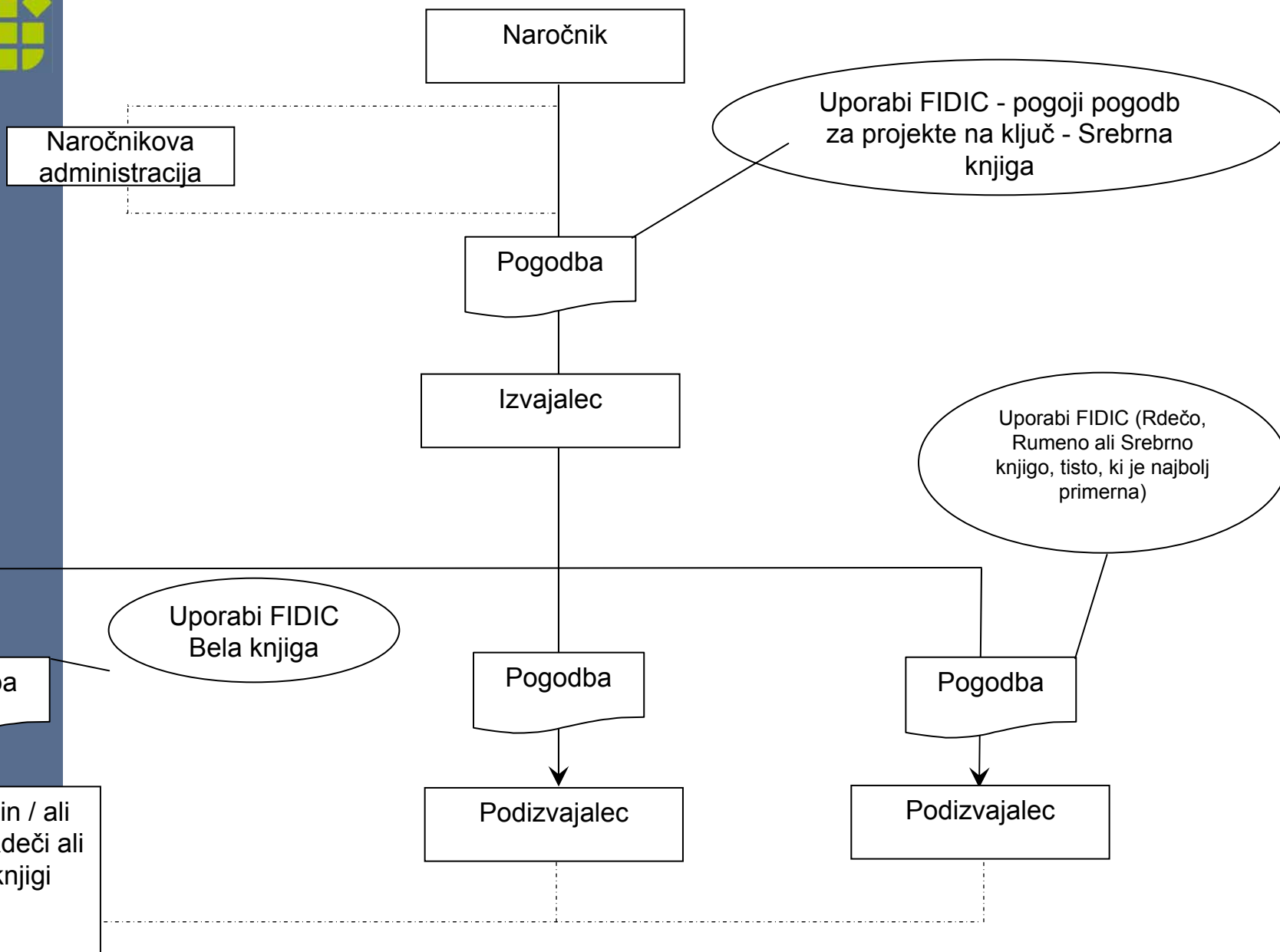
- Pozitiven ugled FIDIC v svetu in razširjeno sprejemanje FIDIC pogodb. (WB, EBRD, EU, kohezijski, strukturni skladi). Letno se podpiše 70.000 pogodb na osnovi FIDIC.

Gradbena pogodba - tipična struktura vodenja projekta

Pogodba za opremo, projektiranje in izgradnjo. Tipična struktura vodenja projekta.

Pogodba za projekte na ključ - EPC

Tipična struktura vodenja projekta

Kriteriji za izbiro standardne oblike pogodbe

Kakšen model pogodbe bo izbral je stvar investitorja, predvsem pa je odločitev odvisna od vrste del in modela izgradnje.

Izbira napačnega modela lahko povzroči investitorju resne težave

Zahtevki, spori, arbitraža

- Pri FIDIC pogodbah se zahtevki izvajalca vedno naslovijo na Inženirja
- Inženir mora zahtevke izvajalca odobriti ali zavrniti v določenem roku
- FIDIC spodbuja rešitev s sporazumom
- Če sporazumne rešitve ni-spor
- FIDIC omogoča reševanje zahtevkov na treh nivojih;
- Inženir
- Komisija za reševanje spora (KRS)
- Arbitraža

Zakaj je FIDIC uvedel KRS

- Inženir je težko neodvisen, saj ga najame in plačuje naročnik
- Tradicionalni pristop z arbitražo je lahko dolgotrajen in drag
- KRS omogoča hitro odločitev (84 dni)
- Če se ena stran z odločitvijo ne strinja, je še vedno možna arbitraža
- Pozitivne izkušnje z mirnim reševanjem spora v ZDA

FIDIC in KRS

- V osemdesetih letih v ZDA začne delovati DRBF- Dispute Resolution Board Foundation in uvede pravila za delo KRS
- FIDIC sklene sporazum z DRBF in uvede KRS v FIDIC knjige izdane l.1999
- FIDIC pripravi kriterije in listo potencialnih članov za KRS (presojevalci-adjudicators)
- Nacionalna združenja sledijo FIDIC in uvedejo nacionalne liste
- Tudi GZS in združenje ZSI ima od leta 2012 nacionalno listo KRS

Vrste KRS

- Stalna komisija za reševanje spora
- Ad hoc komisija za reševanje spora
- Tročlanska komisija
- Enočlanska komisija
- O vrsti komisije odločita naročnik in izvajalec soglasno, enako tudi za člane komisije
- Če soglasja za komisijo ni se lahko stranki obrneta na FIDIC ali na GZS kjer odločita predsednika

Pogoji za delovanje KRS

- Čl. 20.2 & 20.3 iz FIDIC pogodb
- Splošni pogoji sporazuma o reševanju sporov
 - Rdeča knjiga – stalna komisija za ves čas gradnje)
 - Komisija ad hoc, ko nastane spor
- Sporazum o reševanju sporov (SRS)
- Tripartitni sporazum (naročnik, izvajalec, KRS)

Predložitev spora

- Podčlen 20.4 – upoštevati skupaj s postopkovnimi pravili!
- Predloženo v pisni obliki z navedbo člena pogodbe
- Poslano predsedniku, če so v komisiji 3 člani
- 84 dni za odločitev
- Utemeljena odločitev
- Soglasna

Odločitev KRS

- KRS se sestane za zaprtimi vrati
- Poskusi doseči soglasno odločitev
- Odločitev se izda v pisni obliki, mora biti podpisana in z utemeljitvijo

Odločitev KRS

- Preambula
- Stanje podano po podčlenu 20.4
- Zaupni dokument – navedba prejemnikov
- Kratak dokument
- Podatki o strankah in pogodbi
- Povzetek spora
- Postopek
- Utemeljitev: člani pogodbe

Zaključki

- Kljub številnim pogodbam po FIDIC se KRS v Sloveniji redko uporablja, tudi arbitraža se nadomesti s sodišči
- Brez KRS govorimo o pohabljenih FIDIC pogodbah
- Praviloma je KRS na slovenskih projektih imenovana ob zaključku gradnje zaradi zahtevkov izvajalca in posledično spora
- ZSI se s pomočjo FIDIC in EFCA prizadeva za izobraževanje novih presojevalcev
- ZSI ima izdelan pravilnik za imenovanje presojevalcev na nacionalni listi
- Strokovna združenja in finančne inštitucije v primeru neuspešne KRS v pogodbah predlagajo arbitražo

Hvala za pozornost!

vekoslav.korosec@gzs.si